KOMISSION TÄYTÄNTÖÖNPANOASETUS (EU) 2023/1619,

annettu 8 päivänä elokuuta 2023,

tietyistä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusten (EU) N:o 1308/2013 ja (EU) 2021/2117 säännöksistä poikkeavista väliaikaisista kiireellisistä toimenpiteistä vuonna 2023 epäsuotuisista sääilmiöistä hedelmä- ja vihannesalalla sekä viinialalla aiheutuneiden erityisten ongelmien ratkaisemiseksi

EUROOPAN KOMISSIO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen,

ottaa huomioon maataloustuotteiden yhteisestä markkinajärjestelystä ja neuvoston asetusten (ETY) N:o 922/72, (ETY) N:o 234/79, (EY) N:o 1037/2001 ja (EY) N:o 1234/2007 kumoamisesta 17 päivänä joulukuuta 2013 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1308/2013 ([1]) ja erityisesti sen 221 artiklan 1 kohdan,

sekä katsoo seuraavaa:

(1) Useiden jäsenvaltioiden alueilla keväällä 2023 tapahtuneiden vakavien epäsuotuisien sääilmiöiden vuoksi hedelmien ja vihannesten tuotanto on häiriintynyt dramaattisesti. Espanjassa Katalonian alueella suunniteltu tuotanto vähenee vähintään 50 prosenttia kuivuuden vuoksi, kun taas Italiassa Emilia-Romagnan alueen tuotanto on tuhoutunut tulvien vuoksi. Kuivuus on myös vaikuttanut vakavasti tuotannon tasoon ja laatuun joillakin Ranskan ja Portugalin alueilla.

(2) Keväällä 2023 tapahtuneiden vakavien epäsuotuisien sääilmiöiden vuoksi monilla hedelmä- ja vihannesalan hyväksytyillä tuottajaorganisaatioilla ja tuottajaorganisaatioiden yhteenliittymillä on vaikeuksia toteuttaa hyväksytyt toimintaohjelmansa. Joitakin hyväksytyistä toimista ja toimenpiteistä ei toteuteta vuonna 2023, minkä vuoksi osa toimintarahastojen määrärahoista jää käyttämättä. Osa hyväksytyistä tuottajaorganisaatioista ja tuottajaorganisaatioiden yhteenliittymistä muuttaa toimintaohjelmiaan, jotta ne voisivat toteuttaa toimia ja toimenpiteitä – esimerkiksi kriisinhallintatoimenpiteitä – puuttuakseen vakavien epäsuotuisien sääilmiöiden vaikutuksiin hedelmä- ja vihannesalalla.

(3) Hyväksytyt tuottajaorganisaatiot ja tuottajaorganisaatioiden yhteenliittymät voivat toteuttaa osana hyväksyttyjä toimintaohjelmiaan kriisi- ja ehkäisytoimenpiteitä hedelmä- ja vihannesalalla parantaakseen kykyään sietää markkinahäiriöitä. Asetuksen (EU) N:o 1308/2013 33 artiklan 3 kohdan neljännen alakohdan nojalla kyseiset kriisinehkäisy- ja kriisinhallintatoimenpiteet saavat kuitenkin muodostaa enintään kolmanneksen toimintaohjelman menoista. Jotta tuottajaorganisaatioilla olisi enemmän liikkumavaraa ja ne voisivat keskittää toimintaohjelmassa resurssit epäsuotuisiin sääilmiöihin liittyvien toimenpiteiden aiheuttaman markkinahäiriön korjaamiseen, kyseistä sääntöä ei pitäisi soveltaa vuonna 2023. Tätä väliaikaista poikkeusta olisi sovellettava toimintaohjelmiin, jotka toimivat edelleen asetuksen (EU) N:o 1308/2013 nojalla sovellettavin edellytyksin Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2021/2117 ([2]) 5 artiklan 6 kohdan ensimmäisen alakohdan c alakohdan mukaisesti.

(4) Hyväksyttyjen tuottajaorganisaatioiden ja tuottajaorganisaatioiden yhteenliittymien on lisäksi voitava siirtää varoja, mukaan lukien unionin taloudellinen tuki, asianomaisen toimintarahastonsa sisällä toimille ja toimenpiteille, jotka ovat tarpeen kevään 2023 epäsuotuisien sääilmiöiden seurauksiin puuttumiseksi. Sen varmistamiseksi, että hyväksytyt tuottajaorganisaatiot ja tuottajaorganisaatioiden yhteenliittymät voivat toimia näin, vuonna 2023 on tarpeen korottaa asetuksen (EU) N:o 1308/2013 34 artiklan 1 kohdassa vahvistettua unionin taloudellisen tuen

([1]) EUVL L 347, 20.12.2013, s. 671.

([2]) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/2117, annettu 2 päivänä joulukuuta 2021, maataloustuotteiden yhteisestä markkinajärjestelystä annetun asetuksen (EU) N:o 1308/2013, maataloustuotteiden ja elintarvikkeiden laatujärjestelmistä annetun asetuksen (EU) N:o 1151/2012, maustettujen viinituotteiden määritelmästä, kuvauksesta, esittelystä, merkinnöistä ja maantieteellisten merkintöjen suojasta annetun asetuksen (EU) N:o 251/2014 sekä unionin syrjäisimpien alueiden hyväksi toteutettavista maatalousalan erityistoimenpiteistä annetun asetuksen (EU) N:o 228/2013 muuttamisesta (EUVL L 435, 6.12.2021, s. 262).

enimmäismäärää 50 prosentista 60 prosenttiin tosiasiallisesti aiheutuneista menoista. Tätä väliaikaista poikkeusta olisi sovellettava toimintaohjelmiin, jotka toimivat edelleen asetuksen (EU) N:o 1308/2013 nojalla sovellettavin edellytyksin asetuksen (EU) 2021/2117 5 artiklan 6 kohdan ensimmäisen alakohdan c alakohdassa säädetyn siirtymäsäännöksen mukaisesti.

(5) Kevään 2023 epäsuotuisilla sääilmiöillä oli vakavia vaikutuksia myös unionin viinialaan, jolla asianomaisilla jäsenvaltioiden alueilla sijaitsevat viininviljelijät ovat kohdanneet poikkeuksellisia vaikeuksia. Poikkeukselliset sääolosuhteet ovat erityisesti estäneet viininviljelijöitä tekemästä viinitarhoillaan töitä, jotka tehdään tyypillisesti keväällä, kuten maaperän puhdistaminen ja valmistelu, uusien viiniköynnösten istuttaminen tai varttaminen. Poikkeuksellisen kuivuuden koettelemilla alueilla tällaiset toimet eivät ole mahdollisia maaperän kuivuuden ja uusien istutusten erittäin epäsuotuisien kasvuolosuhteiden vuoksi. Vastaavasti tulvien koettelemilla alueilla tällaiset toimet eivät ole mahdollisia, koska viinitarhoille ei ole pääsyä tai vesimassat ovat tuhonneet ne.

(6) Asetuksen (EU) N:o 1308/2013 62 artiklan 3 kohdan ensimmäisessä alakohdassa säädetään, että viini-istutusluvat, mukaan lukien uusien istutusten luvat ja uudelleenistutusluvat, ovat voimassa kolme vuotta niiden myöntämispäivästä. Mainitun asetuksen 68 artiklan 2 kohdan ensimmäisessä alakohdassa säädetään, että istutusoikeuksien muuntamisen jälkeen myönnettyjen lupien voimassaoloaika on sama kuin alkuperäisillä istutusoikeuksilla. Kunkin luvan voimassaoloaikana viininviljelijät muokkaavat maaperää tyypillisesti syksyllä ja hankkivat uudet viiniköynnökset, jotka istutetaan keväällä, koska kevät on sopivin istutusajankohta.

(7) Epäsuotuisien sääilmiöiden vuoksi viininviljelijöillä, joilla on kyseisille alueille tarkoitettuja istutuslupia, joiden voimassaolo päättyy vuonna 2023, ei ole ollut mahdollisuutta käyttää lupia suunnitelmien mukaisesti keväällä lupien viimeisenä voimassaolovuonna. Koska on mahdotonta ennustaa, kuinka kauan tällaiset epäsuotuisat sääilmiöt ja niiden seuraukset kestävät, ei ole varmaa, että näillä viininviljelijöillä olisi mahdollisuus käyttää istutuslupiaan niiden voimassaoloaikana. Viininviljelijöiden olisi istutettava viiniköynnökset kuuman kauden aikana ja siten vähemmän sopivana kasvukauden ajankohtana, vaikeissa olosuhteissa ja lisäkustannuksin, kun viiniala jo kärsii epäsuotuisista markkinaolosuhteista.

(8) Sen vuoksi ja jotta vältetään istutusluvan menettäminen tai istutusten toteuttamisedellytysten nopea heikkeneminen, on tarpeen sallia epäsuotuisten sääilmiöiden kohteeksi joutuneilla alueilla viipymättä sellaisten istutuslupien voimassaolon jatkaminen, joiden voimassaolo päättyy vuonna 2023. Kaikkien niiden lupien voimassaoloaikaa, joiden voimassaolo päättyy vuonna 2023 ja joita on määrä käyttää asianomaisilla alueilla, olisi sen vuoksi pidennettävä 12 kuukaudella niiden voimassaolon nykyisestä päättymispäivästä vuonna 2023, jotta viininviljelijät voivat istuttaa viiniköynnökset vuonna 2024.

(9) Koska asianomaisten alueiden viininviljelijät ovat kohdanneet odottamattomia vaikeuksia epäsuotuisien sääilmiöiden vuoksi, tällaisten viininviljelijöiden olisi voitava luopua istutusluvastaan, jonka voimassaolo päättyy vuonna 2023, ilman asetuksen (EU) N:o 1308/2013 62 artiklan 3 kohdassa tarkoitettua hallinnollista seuraamusta, jos he eivät enää halua laajentaa viininviljelyaluettaan.

(10) Kun kyseessä ovat viininviljelijät, joilla on sellaisia vastaistutettuja viinitarhoja kevään 2023 epäsuotuisien sääilmiöiden vakavasti vaurioittamilla alueilla, jotka on istutettu ennen vastaavan alan raivausta jäsenvaltioiden asetuksen (EU) N:o 1308/2013 66 artiklan 2 kohdan mukaisesti myöntämien uudelleenistutuslupien turvin, on aiheellista pidentää aikaisemmin istutetun alan raivaukselle asetettua neljän vuoden määräaikaa yhdellä vuodella. Tämä antaa viininviljelijöille mahdollisuuden hyötyä ylimääräisen satovuoden ajan aikaisemmin istutetusta alasta korvauksena vastaistutetulle viinitarhalle aiheutuneista vahingoista, sillä tällaiset vahingot voivat viivästyttää

vastaistutetun alan käytön aloittamista tai johtaa siihen, että vastaistutettu ala on istutettava uudelleen. Sen vuoksi myös komission delegoidun asetuksen (EU) 2018/273 ([3]) 5 artiklan toisessa kohdassa säädettyä määräaikaa olisi mukautettava.

(11) Olisi otettava käyttöön siirtymäjärjestelyt asetuksen (EU) N:o 1308/2013 40 artiklassa tarkoitetuissa viinialan kansallisissa tukiohjelmissa joulukuun 2022 jälkeen aiheutuneiden menojen osalta. Asetuksen (EU) 2021/2117 5 artiklan 7 kohdassa säädetään, että viinialan tukiohjelmia sovelletaan edelleen 15 päivään lokakuuta 2023. Tätä varten asetuksen (EU) N:o 1308/2013 39–54 artiklaa sovelletaan edelleen 31 päivän joulukuuta 2022 jälkeen ennen 16 päivää lokakuuta 2023 asetuksen (EU) N:o 1308/2013 mukaisesti toteutetuista toimista aiheutuneisiin menoihin ja suoritettuihin maksuihin. Lisäksi asetuksen (EU) N:o 1308/2013 39–54 artiklaa sovelletaan edelleen myös asetuksen (EU) N:o 1308/2013 46 ja 50 artiklan mukaisesti ennen 16 päivää lokakuuta 2025 toteutetuista toimista aiheutuneisiin menoihin ja suoritettuihin maksuihin edellyttäen, että tällaiset toimet on toteutettu osittain viimeistään 15 päivänä lokakuuta 2023 ja että toteutuneiden menojen osuus on vähintään 30 prosenttia suunnitelluista kokonaismenoista.

(12) Kevään 2023 epäsuotuisien sääilmiöiden vakavien seurausten vuoksi viininviljelijät ovat kohdanneet odottamattomia vaikeuksia, minkä vuoksi joidenkin viininviljelijöiden on mahdotonta toteuttaa asetuksen (EU) N:o 1308/2013 46 artiklan mukaiset toimet noudattaakseen kynnysarvoa, joka on 30 prosenttia menoista, joiden on aiheuduttava viimeistään 15 päivänä lokakuuta 2023. Sen vuoksi katsotaan tarpeelliseksi alentaa 30 prosentin kynnysarvo kolmeen prosenttiin, jotta voidaan varmistaa, että viininviljelijöitä, jotka ovat aloittaneet toimenpiteen toteuttamisen mutta jotka ovat odottamattomien sääolosuhteiden vuoksi estyneet etenemästä, ei rangaista tarpeettomasti ja että he voivat jatkaa toimenpiteen täytäntöönpanoa, kun tilanne sen sallii. Tätä joustoa olisi sovellettava ainoastaan viininviljelijöihin, joilla on uudelleenistutuslupia käytettävinä alueilla, joihin kevään 2023 epäsuotuisat sääilmiöt ovat vaikuttaneet.

(13) Kokonaistilanteessa on kyse asetuksen (EU) N:o 1308/2013 221 artiklassa tarkoitetusta erityisestä ongelmasta, johon ei voida puuttua helposti mainitun asetuksen 219 tai 220 artiklan nojalla toteutettavilla toimenpiteillä. Tilanne ei liity olemassa olevaan tunnistettuun yksittäiseen markkinahäiriöön tai sen nimenomaiseen uhkaan. Se ei myöskään liity eläintautien leviämisen estämiseksi toteutettaviin toimenpiteisiin eikä kansanterveyden taikka eläinten tai kasvien terveyden riskeistä johtuvaan kuluttajien luottamuksen menettämiseen.

(14) Koska kevään 2023 vakavat epäsuotuisat sääilmiöt ovat luonteeltaan poikkeuksellisia, on tarpeen lieventää näitä vaikeuksia poikkeamalla tietyistä asetusten (EU) N:o 1308/2013 ja (EU) 2021/2117 säännöksistä vain siinä määrin kuin se on ehdottoman välttämätöntä.

(15) Koska toimet on tarpeen toteuttaa välittömästi, tämän asetuksen olisi tultava voimaan päivänä, jona se julkaistaan *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

(16) Tässä asetuksessa säädetyt toimenpiteet ovat maatalouden yhteisen markkinajärjestelyn komitean lausunnon mukaiset,

([3]) Komission delegoitu asetus (EU) 2018/273, annettu 11 päivänä joulukuuta 2017, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1308/2013 täydentämisestä viini-istutusten lupajärjestelmän, viinitilarekisterin, saateasiakirjojen ja todistusten, saapuvien ja lähtevien erien rekisterin, pakollisten ilmoitusten sekä tiedoksiantojen ja tiedoksiannettujen tietojen julkistamisen osalta, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1306/2013 täydentämisestä asianomaisten tarkastusten ja seuraamusten osalta, komission asetusten (EY) N:o 555/2008, (EY) N:o 606/2009 ja (EY) N:o 607/2009 muuttamisesta sekä komission asetuksen (EY) N:o 436/2009 ja komission delegoidun asetuksen (EU) 2015/560 kumoamisesta (EUVL L 58, 28.2.2018, s. 1).

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN ASETUKSEN:

1 artikla

Väliaikaiset poikkeukset asetuksesta (EU) N:o 1308/2013 hedelmien ja vihannesten osalta

1. Poiketen siitä, mitä asetuksen (EU) N:o 1308/2013 33 artiklan 3 kohdan neljännessä alakohdassa säädetään, kyseisessä säännöksessä tarkoitetun toimintaohjelman mukaisten kriisinehkäisy- ja kriisinhallintatoimenpiteiden menojen kolmanneksen enimmäismäärää ei sovelleta vuonna 2023 kevään 2023 epäsuotuisien sääilmiöiden kohteina olleilla alueilla, jotka jäsenvaltioiden on yksilöitävä.

2. Poiketen siitä, mitä asetuksen (EU) N:o 1308/2013 34 artiklan 1 kohdassa säädetään, kyseisessä säännöksessä tarkoitettu toimintarahastolle myönnettävä unionin taloudellinen tuki, joka myönnetään vuonna 2023 tuottajaorganisaatioille tai tuottajaorganisaatioiden yhteenliittymille, joihin jäsenvaltioiden yksilöimät kevään 2023 epäsuotuisat sääilmiöt ovat vaikuttaneet, ei saa ylittää jäsenvaltioiden vuodeksi 2023 hyväksymää toimintarahastoihin maksettavan unionin rahoitusosuuden määrää, ja se saa olla enintään 60 prosenttia tosiasiallisesti aiheutuneista menoista.

2 artikla

Väliaikaiset poikkeukset asetuksesta (EU) N:o 1308/2013 viinin osalta

1. Poiketen siitä, mitä asetuksen (EU) N:o 1308/2013 62 artiklan 3 kohdan ensimmäisen alakohdan ensimmäisessä virkkeessä ja 68 artiklan 2 kohdan ensimmäisen alakohdan ensimmäisessä virkkeessä säädetään, mainitun asetuksen 62, 64, 66 ja 68 artiklan mukaisesti myönnettyjen istutuslupien, joiden voimassaolo päättyy vuonna 2023 ja jotka on määrä käyttää alueilla, joihin kevään 2023 epäsuotuiset sääilmiötä ovat kohdistuneet, voimassaolo päättyy vasta 12 kuukauden kuluttua niiden voimassaolon alkuperäisestä päättymispäivästä.

2. Poiketen siitä, mitä asetuksen (EU) N:o 1308/2013 62 artiklan 3 kohdan ensimmäisen alakohdan toisessa virkkeessä säädetään, viininviljelijöihin, joilla on istutuslupia, joiden voimassaolo päättyy vuonna 2023 ja joita on määrä käyttää alueilla, joihin kevään 2023 epäsuotuiset sääilmiötä ovat kohdistuneet, ei sovelleta hallinnollisia seuraamuksia edellyttäen, että he ilmoittavat toimivaltaisille viranomaisille viimeistään 31 päivänä joulukuuta 2023, että he eivät aio käyttää lupaansa eivätkä halua hyötyä tämän artiklan 1 kohdassa säädetystä voimassaoloajan pidentämisestä.

3. Poiketen siitä, mitä asetuksen (EU) N:o 1308/2013 66 artiklan 2 kohdassa säädetään, jäsenvaltiot voivat pidentää raivauksen määräaikaa viidennen vuoden loppuun alkaen siitä päivästä, jona uudet viiniköynnökset on istutettu, jos kevään 2023 epäsuotuisat sääilmiöt ovat vaikuttaneet vakavasti vastaistutettuun alaan siten, että joko vastaistutetun alan käytön aloittaminen viivästyy tai vastaistutettu ala on istutettava uudelleen.

Jäsenvaltioiden on ilmoitettava raivauksen määräajan pidentämistä koskevan hakemuksen jättäjälle tämän hakemuksen hyväksymisestä tai hylkäämisestä kahden kuukauden kuluessa hakemuksen jättämisestä. Jos hakemus hylätään, jäsenvaltioiden on ilmoitettava hakijalle hylkäämisen syyt.

Delegoidun asetuksen (EU) 2018/273 5 artiklan toista kohtaa sovelletaan, jos viininviljelijä ei toteuta raivausta pidennetyn määräajan päättymiseen mennessä.

Viininviljelijät, joille on myönnetty määräajan pidennys, eivät voi saada tukea asetuksen (EU) N:o 1308/2013 47 artiklassa tarkoitettuun rypäleiden raakana korjaamiseen vastaistutetulla alalla eivätkä raivattavalla alalla ennen kuin pidennetty määräaika on päättynyt.

3 artikla

Väliaikaiset poikkeukset asetuksen (EU) 2021/2117 5 artiklan 7 kohdan b alakohdassa säädetyistä siirtymäsäännöksistä asetuksen (EU) N:o 1308/2013 39–52 artiklan soveltamisen osalta

Poiketen siitä, mitä asetuksen (EU) 2021/2117 5 artiklan 7 kohdan b alakohdassa säädetään, asetuksen (EU) N:o 1308/2013 39–54 artiklaa sovelletaan 31 päivän joulukuuta 2022 jälkeen asetuksen (EU) N:o 1308/2013 46 artiklan mukaisesti ennen 16 päivää lokakuuta 2025 toteutettujen toimien osalta aiheutuneisiin menoihin ja suoritettuihin maksuihin edellyttäen, että

a) tällaiset toimet on toteutettu osittain viimeistään 15 päivänä lokakuuta 2023, ja aiheutuneiden menojen osuus on vähintään kolme prosenttia suunnitelluista kokonaismenoista;

b) tällaiset toimet on pantu kokonaisuudessaan täytäntöön viimeistään 15 päivänä lokakuuta 2025.

Jäsenvaltioiden on varmistettava, että tätä poikkeusta sovelletaan ainoastaan viininviljelijöihin, joilla on uudelleenistutuslupa käytettäväksi alueilla, joihin kevään 2023 epäsuotuisat sääilmiöt ovat vaikuttaneet.

4 artikla

Voimaantulo ja soveltaminen

Tämä asetus tulee voimaan päivänä, jona se julkaistaan *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

Sitä sovelletaan 9 päivään elokuuta 2024.

Tämä asetus on kaikilta osiltaan velvoittava, ja sitä sovelletaan sellaisenaan kaikissa jäsenvaltioissa.

Tehty Brysselissä 8 päivänä elokuuta 2023.

Komission puolesta
Puheenjohtaja
Ursula VON DER LEYEN